

Att växa upp med alkohol eller andra droger i familjen

Kunskapsstöd om barns behov och rätt till stöd när föräldrar har ett skadligt bruk eller beroende

Barnrättsdagarna 2025

Maria Boustedt Hedvall, Socialstyrelsen

Barns utsatthet måste uppmärksammas och deras rättigheter och behov av hjälp och stöd tillgodoses

- I alla situationer där yrkesverksamma möter personer med skadligt bruk eller beroende
- Ett ensidigt fokus på beroendeproblematik är inte tillräckligt – helhetssyn på barn, föräldrar och familj behövs
- Beakta barns bästa i alla åtgärder som berör barn
- Stöd till föräldrar i föräldraskapet

Hur kan livet i en familj med skadligt bruk och beroende vara för barn?

Källa: Alexandersson & Näsman: Barndom och föräldraskap i missbrukets skugga, 2015

Risk för allvarliga konsekvenser för barn

- de grundläggande behoven tillgodoses inte
- psykiska påfrestningar
- behöver ofta ta ett orimligt ansvar både för sig själva, föräldrar och syskon
- negativ påverkan på koncentrationsförmåga och skolresultat
- ökad risk att utveckla egna svårigheter, t ex beroende, psykisk ohälsa, kriminalitet eller annan social problematik.

Kunskapsstöd om barns behov och rätt till stöd när föräldrar har ett skadligt bruk eller beroende

Barn och unga i familjer med skadligt bruk och beroende

Hur kan föräldraskapet påverkas av skadligt bruk och beroende?

Socialtjänstens möte med barn, unga och föräldrar

Arbetssätt för att stödja

Att växa upp med alkohol eller andra droger i familjen

Kunskapsstöd om barns behov och rätt till stöd när föräldrar har ett skadligt bruk eller beroende

Varför ett nytt kunskapsstöd?

- En stor grupp barn berörs
- Förebygga att svårigheter förs vidare i generationer
- Behov av ökad kunskap om beroende, om konsekvenser för barn och föräldraskap, samt arbetssätt

Vilket stöd behöver barnet och familjen?

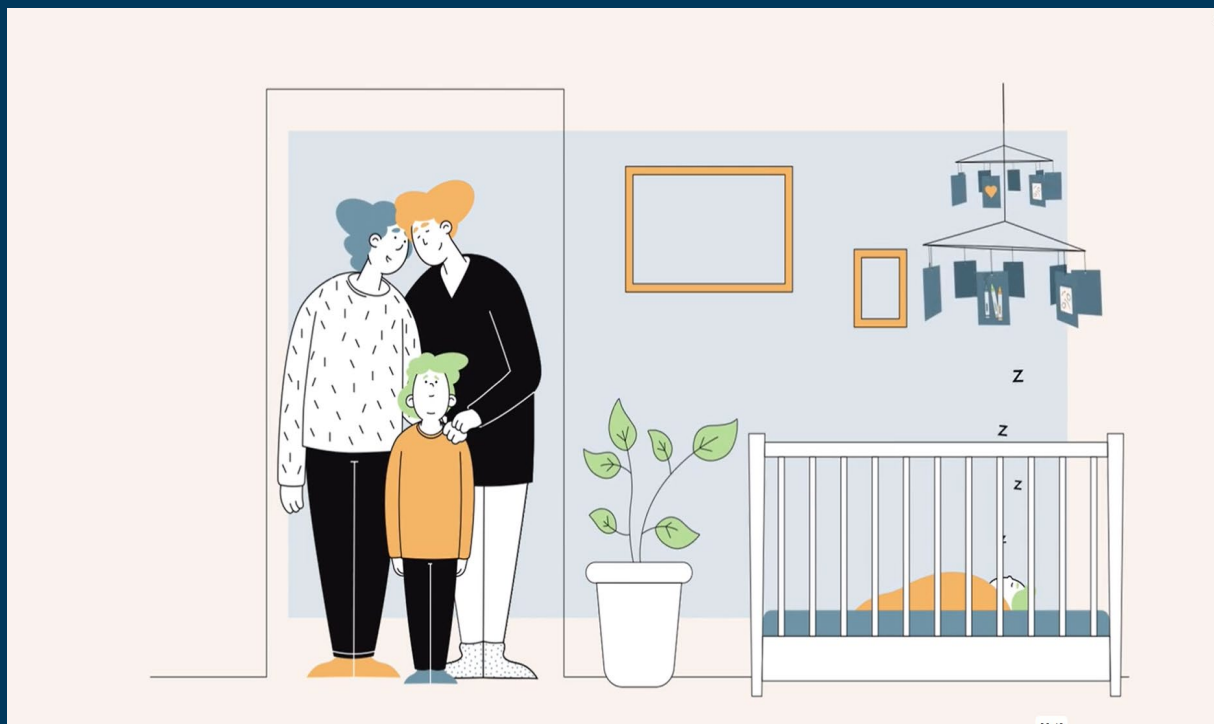
- Minska risk- och stärka skyddsfaktorer
- Stöd i föräldraskap
- Information och delaktighet
- Öppna samtal i familjen
- Skola och fritid
- Struktur i vardagen
- Rimligt ansvar
- Skyddsinsatser

Här finns kunskapsstödet:

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2025-2-9480.pdf>

Webbstöd för att utveckla ett familjeorienterat arbetssätt finns på **Kunskapsguiden.se**

- Vägledande texter
- Film om vad ett samordnat, familjeorienterat arbetssätt innebär

<https://vimeo.com/710735451>

- Film om erfarenheter från två kommuner

<https://vimeo.com/795225821>

**Inget barn ska behöva kämpa
ensamt med oro, ansvar och
frågor**

Frågor och reflektioner?

Kontakt:

maria.boustedt-hedvall@socialstyrelsen.se

agnes.lundstrom@socialstyrelsen.se